

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1884. Andra Kammaren. N:o 9.

Fredagen den 15 Februari.

Kl. $\frac{1}{2}$ 3 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 8 i denna månad.

§ 2.

Efter föredragning af Kongl. Maj:ts på Kammarens bord hvilande proposition med förslag till förordning angående patent, blef samma proposition hänvisad till behandling af Lag-Utskottet.

§ 3.

Föredrogos, men blefvo å nyo bordlagda Lag-Utskottets Utlåtanden N:is 13, 14, 15, 16 och 17.

§ 4.

Till bordläggning anmäldes Stats-Utskottets Utlåtande N:o 6, i anledning af väckta förslag dels om jernvägsbyggnader för statens räkning, dels om lån åt två enskilda jernvägsbolag.

§ 5.

Ledighet från riksdagsgörömlen beviljades:
Herr *Chr. Christenson* under 8 dagar från och med den 20 dennes,
Herr *C. F. Segerlind* " 14 " " " 24 "
och Herr *L. Nilsson* " 14 " " " 18 "

§ 6.

Justerades ett protokollsutdrag, hvarefter Kammarens ledamöter åtskildes kl. $\frac{3}{4}$ 3 e. m.

In fidem

H. A. Kolmodin.

Lördagen den 16 Februari.

Kl. 12 på dagen.

§ 1.

Justerades det i Kammarens sammanträde den 9 innevarande månad förda protokoll.

§ 2.

Företogos, enligt derom förut fattadt beslut, val af tjugufyra valmän för att utse Riksdagens justitieombudsman och hans efterträdare äfvensom sex suppleanter för desse valmän; och befunnos, efter valförrättningarnes slut, hafva blifvit utsedde till

Valmän:

Herr	<i>Folke Andersson</i>	med	131	röster,
"	<i>J. E. Anderson</i>	"	131	"
"	<i>Ola Andersson</i>	"	131	"
"	<i>A. G. Björkman</i>	"	131	"
"	<i>Grefve C. J. Bonde</i>	"	131	"
"	<i>L. Börjesson</i>	"	131	"
"	<i>A. P. Danielson</i>	"	131	"
"	<i>J. Eliasson</i>	"	131	"
"	<i>J. A. Ericsson</i>	"	131	"
"	<i>F. G. Janson</i>	"	131	"
"	<i>J. Jonson i Fröstorp</i> ..	"	131	"
"	<i>P. O. W. Ljunggren</i> ..	"	131	"
"	<i>A. J. Lyth</i>	"	131	"
"	<i>A. Magnusson</i>	"	131	"
"	<i>N. Nilsson i Vrångebol</i> ..	"	131	"
"	<i>N. Olsson</i>	"	131	"
"	<i>O. B. Olsson</i>	"	131	"
"	<i>C. G. Otterborg</i>	"	131	"
"	<i>Carl Persson</i>	"	131	"
"	<i>P. Pehrsson i Norrsund</i> ..	"	131	"
"	<i>Aug. Peterson</i>	"	131	"
"	<i>P. G. Petersson</i>	"	131	"
"	<i>J. M. Sjölund</i>	"	131	"
och	<i>J. Smedberg</i>	"	131	"

samt till

Suppleanter:

Herr	<i>F. L. Cöster</i>		med 115 röster,
„	<i>P. O. Eriksson</i>		„ 107 „
„	<i>J. Pettersson</i>	i Alfvesta	„ 107 „
„	<i>C. J. Petersson</i>		„ 107 „
„	<i>A. M. Gudmundson</i>		„ 107 „
och „	<i>L. Anderson</i>	i Vestra Vall	„ 106 „

Mellan de suppleanter, hvilka erhållit lika antal röster, bestämdes ordningen, sådan den här ofvan angifvits, genom lottning.

§ 3.

Vid härefter anställt val af en ledamot i Andra Kammarens Första Tillfälliga Utskott utsågs dertill Herr *A. H. Sandström* med 118 röster.

§ 4.

Till behandling företogs Lag-Utskottets Utlåtande N:o 13, i anledning af väckta motioner om ändrad lydelse af 19 och 117 §§ Skiftesstadgan. *Ängående ändring i 19 och 117 §§ Skiftesstadgan.*

Uti förevarande utlåtande hade Utskottet, med hufvudsakligt tillstyrkande af två särskilda inom Andra Kammaren af Herr *And. Göransson* och Herr *J. F. Carlsson* i ämnet afgifna motioner (N:is 37 och 120), hemställt, att Riksdagen måtte för sin del antaga följande

Förordning

angående ändrad lydelse af 19 och 117 §§ i Kongl. Maj:ts förnyade nådiga stadga om skiftesverket i riket den 9 November 1866.

Härigenom förordnas, att 19 och 117 §§ i förnyade nådiga stadgan om skiftesverket i riket den 9 November 1866 skola erhålla följande ändrade lydelse:

19 §.

Å landet skall för hvarje socken finnas två inom häradet eller tingslaget boende gode män; hvilket antal, der det för landtmäteriförrättningarnes obehindrade gång ej är tillräckligt, må efter behof ökas. *Desse gode män skola å allmän kommunalstämma väljas för en tid af 6 år; och ege dervid en hvar, som i kommunen hemman under egande- eller nyttjanderätt innehafver, lika röst. Afgående god man kan återväljas.* Tvist om valet fullföljes i öfverensstämmelse med de föreskrifter, förordningen om kommunalstyrelse å landet angående val vid kommunalstämma innehåller. Inom städerna skola, då

Angående
ändring i 19
och 117 §§
Skiftes-
stadgan.
(Forts.)

landtmäteriförrättning är i fråga, gode män, att dervid biträda, af samtliga delegarne, efter hvars och ens egovälde, inför magistraten i staden utväljas. Uppkommer om valet tvist, döme derom stadsdomstol.

117 §.

Förste domstol i skiftesmål å landet är egodelningsrätt i hvarje härad eller tingslag. Ordinarie domaren i orten är deri ordförande, derest icke, vid hans förfall, efter hvad särskildt stadgadt är, annorlunda af vederbörande hofrätt förordnas, eller Kongl. Maj:t på innevärnarnes gjorda anhållan eller eljest förekomna anledningar, för större eller mindre distrikt, skulle i nåder finna godt att särskild person dertill utse. Ledamöterna i Rätten utgöras af tre i landthushållning kunnige, inom häradet eller tingslaget boende, bofaste män, hvilka, på föranstaltande af domaren i orten, inför häradsrätten, genom socknefullmäktige, efter förmedlade hemmantalet utväljas *för en tid af sex år. Afgående ledamot kan återväljas.* Uppstår laga förfall för ledamot, kalle ordföranden ojäfvig god man i dess ställe. De inom socknarne i häradet eller tingslaget valde gode män kunna ock till ledamöter i egodelningsrätten utses; dock få de icke såsom domare handlägga skiftesmål, dervid de som gode män biträdt.

Ledamot i egodelningsrätt skall, innan han i Rätten inträder, domareed aflägga, der han ej den ed förut svurit.

Efter föredragning till en början af § 19 anförde:

Herr Helander: Med nu föreliggande förslag till ändring af 19 § skiftesstadgan har motionären åsyftat att få en såsom mindre lämplig ansedd god man vid landtmäteriförrättningar utbytt mot en bättre kvalificerad. Ett sådant syfte är naturligtvis i allmänhet taget icke annat än godt att säga om, men särskildt i detta fall tror jag emellertid att det alls icke är af vigt. Ty paragrafen sådan den nu lyder tillstod redan att, om en person befinnes mindre lämplig till god man vid skiftesförrättning, han må ersättas på annat sätt, nemligen genom väljande af ytterligare en eller flere gode män inom socknen. För min del är jag också öfvertygad om att, derest denna paragraf får den af Lag-Utskottet föreslagna lydelsen, vid åtskilliga tillfällen komme att uppstå både oreda och icke obetydliga kostnader. Såsom bekant är god man, som blifvit kallad att närvara vid landtmäteriförrättning, skyldig att, derest han har laga förhinder eller är jäfvig, sända kallelsen till närmast boende god man, som är ojäfvig och hvilken då är skyldig att infinna sig vid förrättningen. Om deremot en god man utses på det nu föreslagna sättet, och således hundratals gode män inom samma län skulle befinna sig så att säga på rörlig fot, skulle sannolikt inträffa, att då landtmäteriförrättningen skall begynna, den ene eller den andre af gode männen eller kanske beggedera uteblifva, i anledning deraf att förrättningsmannen sannolikt icke kan hafva reda på hvilka gode män afgått eller icke. Om förrättningsmannen t. ex. utfärdar kallelsebref, som kommer till en god man, som kanske dagen

förut afgått och för hvilken således naturligtvis icke qvarstår skyldigheten att sända kallelsebrevet till en annan god man, så uteblifver den kallade, enär han icke vidare är god man, och ingen annan god man kommer i hans ställe till förrättningen. Att detta skall vålla uppskof i förrättningen och kostnader är tydligt, ty det fordras tid för att tillkalla en annan god man. Nu kan visserligen invändas, att då det inom samma socken torde finnas flere gode män, det icke kan taga mycken tid att få en annan; men det kan dock inträffa att den närmast boende är borta, och i alla fall är det många gånger som landtmäteriförrättningarna röra icke blott socknen utan hela häradet, till följd hvaraf närboende kunna vara jäfviga.

Jag tror således att denna paragrafs lydelse är bättre sådan den för närvarande är och jag skall derföre också yrka afslag på det föreliggande förslaget.

Herr And. Persson: Den invändning emot den föreslagna lagförändringen, den ärade talaren framstälde, gick, så vidt jag rätt förstod honom, derpå ut, att det skulle uppstå olägenheter derigenom att med det nya förslaget en landtmätare kunde komma att utskicka kallelse till personer, som icke längre voro gode män, emedan landtmätaren icke kunde veta för huru lång tid gode mannen vore vald. Men jag förstår mig att en person, som varit god man vid landtmäteriförrättningar men afgått till följd deraf att hans tid såsom sådan är tilländalupen, då han fått emottaga kallelse till en landtmäteriförrättning, skall gifva landtmätaren till känna att hans tid är tilländagången, eller ock, i likhet med hvad förhållandet är för närvarande, då en god man har förhinder af jäf eller dylikt att deltaga i en förrättning, sända kallelsen till annan person, som ej har förhinder, på det denne må kunna fullgöra uppdraget. Några förvecklingar i detta afseende böra sålunda icke kunna uppstå, och hemställer jag således för min del om bifall till Utskottets förslag.

Herr Helander: En god man kan naturligtvis sägas vara *förhindrad* att deltaga i landtmäteriförrättning, när hans tid såsom sådan är tilländagången, och hans skyldighet att underrätta annau person i sitt ställe om den emottagna kallelsen har dermed ock upphört. Det skulle sålunda blifva helt och hållet beroende på den afgångne gode mannens godtycke, om kallelsen sändes vidare och om god man vid förrättningen kommer tillstådes.

Herr Magnus Jonsson: Jag ber endast att få med några ord besvara den siste talarens yttrande. Han har framkommit med den invändningen, att om gode män skola väljas för 6 år, skulle en landtmätare kunna sväfva i ovisshet om när gode mannens tjenstetid är tilländagången, samt att af sådan anledning skulle kunna uppstå många kostnader och oredor i skiftesväsendet. Men jag vill deremot erinra, att en god man äfven nu har rätt att afgå från sin befattning, och dervid gäller också det förhållande, att om en sådan afgången god man får emottaga kallelse till en landtmäteriförrättning,

*Angående
ändring i 19
och 117 §§
Skiftes-
stadgan.
(Forts.)*

Angående
ändring i 19
och 117 §§
Skiftes-
stadgan.
(Forts)

så är han icke skyldig att skicka kallelsen till någon annan. Jag har icke hört, att några svårigheter häraf uppstått och tror således den ärade talarens anmärkning sakna all befogenhet, hvarföre jag hemställer om bifall till Utskottets förslag.

Herr Helander: Mot den siste talarens yttrande vill jag erinra, att svårigheter naturligtvis alltid kunna möta. Vid det sällsynta undantagsförhållande att, såsom nu, en god man frivilligt afgår från sin befattning, kan det anses ganska sannolikt att, fastän han är befriad från skyldighet dertill, han skall fortställa en honom tillsänd kallelse. Här deremot är fråga om hundratals personer, som afgå tvunget och som icke hafva den ringaste skyldighet att skicka en kallelse vidare.

Öfverläggningen var härmed slutad; och sedan Herr Talmannen, i enlighet med de gjorda yrkandena, framställt propositioner dels på bifall till den föredragna paragrafen och dels å afslag derå, blef paragrafen, sådan den af Utskottet föreslagits, af Kammaren godkänd.

§ 117.

Beträffande denna paragraf, som härefter upplästes, anförde:

Herr Helander: Ett ordspråk säger att trägen vinna, och det har tydligen motionären i detta fall haft i godt minne, då han framkommit med samma sak tre särskilda gånger. Två gånger har Lag-Utskottet afstyrkt motionens syfte, nu åter tillstyrkt detsamma. Då Utskottet sålunda gjort gemensam sak med motionären, och jag allt för väl har i minnet, att majoriteten inom denna Kammare begge gångerna också varit af samma tanke som motionären, synes mig icke vara mycket skäl att öda bort tiden med att vidare orda i detta ämne. Jag vill derföre blott erinra om hvad jag yttrade förra gången denna sak var före i Kammaren, nemligen att jag icke ansåg denna förändring nödvändig eller nyttig, och jag framhöll då skälen för denna min åsigt, hvilka skäl jag anser ännu vara ovederlagda.

Jag har blott velat åberopa mig härpå; men något yrkande har jag icke att framställa.

Vidare anfördes icke. Paragrafen godkändes.

Den af Utskottet föreslagna ingress och rubrik till ifrågavarande förordning godkändes, hvarefter Utskottets i utlåtandet gjorda hemställen förklarades vara genom de redan fattade besluten besvarad.

§ 5.

Föredrogs och bifölls Lag-Utskottets Utlåtande N:o 14, i anledning af väckt motion om ändring i § 25 af förordningen angående fattigvården den 9 Juni 1871.

§ 6.

Härefter förekom till behandling Lag-Utskottets Utlåtande N:o 15, i anledning af väckt motion om tillägg till § 38 i förordningen om landsting den 21 Mars 1862.

Uti ifrågavarande motion, N:o 93, afgifven inom Andra Kammar-aren af Herr A. W. Ljungman, hade motionären föreslagit:

“det Riksdagen ville för sin del besluta, att till 38 § af Kongl. förordningen om landsting måtte fogas följande tilläg: I Utskott, som behöfves för den förberedande behandlingen af till nästa landsting uppskjutet ärende, kan dock äfven inväljas person, som icke tillhör landstinget.”

Och hade Utskottet af anförda skäl hemställt, att motionen icke måtte vinna Riksdagens bifall.

Efter föredragning af denna Utskottets hemställan begärdes ordet af

Herr Ljungman, som yttrade: Ehuru jag icke kan annat än vara tacksam för det sätt, hvarpå Lag-Utskottet behandlat min motion, ber jag dock, då min åsigt något afviker från den utaf Lag-Utskottet uttalade, få yttra några ord.

Lag-Utskottet har nemligen sagt, att en förändring af eller ett tillägg till 38 § af förordningen om landsting vore öfverflödig. Det är godt och väl, att Lag-Utskottet har uttalat såsom sin öfvertygelse, att nämnde paragraf endast afser *utskott*, som af landsting, under pågående möte, tillsättas för att till samma landsting afgifva utlåtanden, men att deremot Kongl. resolutionen den 24 Januari 1865 handlar om *komitéer*, som nedsättas af ett landsting för att till ett följande bereda viss fråga. Men då denna resolution icke blifvit offentliggjord i Svensk Författningssamling eller finnes införd i de upplagor af kommunalförfattningarne, man vanligtvis har att tillgå, samt då till följd af den ifrågavarande paragrafens obestriddiga otydlighet det varit möjligt för en landstingsordförande att under förra året genom sin “auktoritet” göra gällande en uppfattning, som står i uppenbar strid med både Kongl. Maj:ts och Lag-Utskottets; tror jag att ett tillägg till eller en förändring af § 38 i syfte att vinna full tydlighet kunde vara behöflig; jag afstår emellertid från att göra något yrkande dels derföre att jag anser denna fråga icke vara af särskild vikt och betydighet, dels derföre att man tills vidare bör kunna vara hjälpt med den tolkning, som först Kongl. Maj:t och nu äfven Lag-Utskottet afgifvit, i synnerhet som Kongl. resolutionen den 24 Januari 1865 genom Lag-Utskottets utlåtande och Riksdagens i öfverensstämmelse dermed fattade beslut torde blifva mera allmänt känd och man till följd deraf icke vidare torde göra försök att tolka nämnda 38 § i strid med den af Kongl. Maj:t i nämnda resolution afgifna förklaring.

Vidare anfördes icke. Utskottets hemställan bifölls.

Angående tillägg till § 38 i förordningen om landsting.

§ 7.

*Angående
ändrad lydelse af 23 § i
förordningen
om kyrko-
stämma m. m.*

Föredrogs vidare Lag-Utskottets Utlåtande N:o 16, i anledning af väckta motioner om ändrad lydelse af § 23 i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd den 21 Mars 1862.

Herr *Folke Andersson* hade i en inom Andra Kammaren afgifven motion, N:o 8, föreslagit, att ofvannämnda 23 § måtte erhålla följande förändrade lydelse:

“Kyrko- och skolrådsledamöterna väljas för fyra års tid. Hälften af antalet, eller om detta icke är jemnt, det antal, som är närmast under hälften, utträder dock efter lottning vid slutet af andra året, ifrån det denna förordning vunnit tillämpning. Afgår ledamot under den för honom bestämda tjenstgöringstiden, anställes fyllnadsval, och bör den sålunda valde tjenstgöra under den tid, som för den afgangne återstått. Vid samma tillfälle utses jemväl hälften så många suppleanter som de valde ledamöterna, eller, då antalet af dessa icke är jemnt, det antal, som är närmast öfver hälften.“

Med anledning häraf hade Utskottet i *1:sta punkten* af förevarande betänkande hemställt, att Herr *Folke Anderssons* motion, i hvad den afsåg ändring i gällande bestämmelse om den tid, för hvilken ledamöter i kyrkoråd och skolråd skulle väljas, icke måtte af Riksdagen bifallas.

Efter uppläsande häraf anförde:

Herr *Folke Andersson*: Herr Talman! Mine Herrar! Som herrarne behagade finna af min motion, har jag ansett att 23 § af Kongl. förordningen den 21 Mars 1862 om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd i fråga om val af ledamöter i kyrkoråd och skolråd icke är nog tydlig och har ofta varit omtvistad. Det heter nemligen i sista momentet af nämnde paragraf: “Ledamöterna i kyrko- och skolrådet väljas för fyra års tid.” Om nu alla de valde ledamöterna tjena den tid de blifvit valde, så skola de alla afgå på en gång, hvilket efter mitt förmenande icke kan ske utan skada, särskildt för skolan. Men om det inträffar att någon ledamot blir inkompetent under tjenstetiden, flyttar från kommunen eller dör, i sådant fall finnes ingen föreskrift om huru den uppkomna ledigheten skall fyllas. I somliga församlingar hafva fyllnadsval skett för den afgangnes återstående tjenstetid; i andra deremot har ledamot valts på fyra år utan afseende på de föregående valen. I följd häraf har tvist uppstått, samt rättegångar och mycket obehag uppkommit, med olika domslut i olika instanser.

Vidare finnes enligt författningen för närvarande ingen föreskrift om val af suppleanter. Om ordinarie ledamot har förhinder, har han sålunda ingen att sätta i sitt ställe. Deraf kunna ock mycket obehag och ökade kostnader vållas, ty som herrarne finna af författningen, så måste äfven halfva antalet ledamöter öfvervara besluts fat-

tande. I stad är det nu lätt att föranstalta om nytt sammanträde, men på landet gestaltar sig förhållandet annorlunda, när man kanske har en eller flere miles väg att resa; der behöfver man verkligen hafva suppleanter att tillgå.

Denna olägenhet hade jag trott skulle kunna afhjelpas genom att bringa ifrågavarande författning i öfverensstämmelse med komunal-författningens 30 § om kommunalstyrelse och kommunalnämnd, så att halfva antalet ledamöter afginge hvartannat år, och att, om någon ledamot under tiden afginge, fyllnadsval anställdes blott för den afgåendes återstående tjenstetid. Som jag tror, att om Riksdagen behagade bifalla mitt förslag, skulle det medföra mera reda och ordning än som nu är förhållandet, så får jag vördsamt hemställa om bifall till min motion.

*Angående
ändrad lydelse af § 23 i
förordningen
om kyrkostämman m. m.
(Forts.)*

Herr Ekenman: Herr Talman! Mine Herrar! Jag deremot yrkar bifall till Utskottets hemställan.

Genom hvad motionären här andragit och förut i sin motion anført har han sökt visa, att uttryckssättet i 25 § af förordningen om kyrkostämman med mera rörande den tid, för hvilken ledamot i kyrko- och skolråd skall väljas, skulle kunna gifva anledning till olika tolkning, men det tror jag icke kan blifva förhållandet. Förordningen innehåller tydligen, att ledamot skall väljas för fyra år. Ledamot må således icke väljas för kortare tid, och kompletteringsval få ej anställas.

Jag öfvergår nu till senare delen af motionärens hemställan, nemligen val af suppleanter. Jag ber dervid få hänföra mig till hvad Utskottet anført derom, eller att det står fritt att välja ett större antal ledamöter, samt tillägga, att man, genom att göra det, kan förekomma de olägenheter motionären här framhållit. Dessutom hyser jag den åsigt, att det icke är någon brist i författningen, att suppleanter icke väljas. Jag tror nemligen, att lagstiftaren ansett det vara af särdeles vigt och betydighet att kontinuitet i de viktiga angelägenheter, som utgöra föremål för skolråds och kyrkoråds behandling, iakttages; och en sådan kontinuitet vinnes just genom att samme personer bibehållas vid behandlingen af samma ärenden. Om en ledamot t. ex. framställt ett förslag, så torde nemligen en suppleant, som en gång kan komma att deltaga i behandlingen af förslaget, icke särskildt vinnlägga sig om dess genomförande eller ens om detsamma hafva nödig kännedom.

Af nu anförda skäl och af hvad Lag-Utskottet till stöd för sin motivering för afslag andragit, yrkar jag bifall till det af Utskottet i ärendet afgifna utlåtande.

Herr Folke Andersson: Herr Talman! Mine Herrar! Emot den föregående ärade talaren vill jag anmärka, att i förordningen icke står annat, än att "val skall ske för fyra års tid".

Om nu en ledighet inträffar i Januari, en i Februari, en i Mars, så vill jag hemställa till den ärade talaren: huru skola dessa platser fyllas? Om val skall ske genast eller om det skall anstå till December, då enligt förordningen valen eljest skola ske?

Angående
ändrad lydelse
af § 23 i
förordningen
om kyrko-
stämma m. m.
(Forts.)

Hvad beträffar samme talares anmärkning, att ett större antal ledamöter kan väljas, så är det nog godt och väl, men det förringar ingalunda betydelsen af min anmärkning, ty öfver halfva antalet måste i alla fall vara närvarande för att kunna fatta beslut, och då står samma svårighet kvar.

Hvad beträffar det omordade ökade och stora ansvaret för suppleanter, så tror jag icke att det kan vara större i skolrådet än i kommunalnämnden, som har lika viktiga och angelägna saker som skolrådet att handlägga. Aldrig har man hört, att något sådant vållat svårigheter inom kommunalnämnden, hvarföre jag fortfar i min anhållan om bifall till motionen.

Sedan öfverläggningen härmed förklarats slutad, samt Herr Tal-
mannen framställt propositioner dels på bifall till Utskottets hemställan
och dels å afslag å densamma och bifall till motsvarande del af motionen,
biföll Kammaren Utskottets hemställan.

2:a punkten :

Bifölls.

§ 8.

Angående
ändrad lydelse
af 25 § i
förordningen
om landsting.

Skedde föredragning af Lag-Utskottets Utlåtande N:o 17, i anledning af väckt motion om ändrad lydelse af § 25 i förordningen om landsting den 21 Mars 1862.

Uti berörda, af ledamoten af Andra Kammaren Herr A. V. Ljungman afgifna motion, N:o 21, hade föreslagits, att Riksdagen måtte för sin del besluta, det första punkten af omförmälda § skulle erhålla följande förändrade lydelse :

»Kongl. Maj:t utser för hvarje lagtima landsting *bland landstingsområdets till landstingsmän valbare personer* en ordförande, hvilens befattning skall fortfara intill nästa lagtima sammankomst.»

Utskottet hade hemställt, att motionen icke måtte af Riksdagen bifallas.

I en häremot inom Utskottet afgifven reservation hade Herr *And. Persson*, med hvilken instämde Herrar *Smedberg, J. Jonsson* och *Lewin*, föreslagit :

att Riksdagen för sin del måtte besluta, att första stycket af 25 § i Kongl. förordningen om landsting den 21 Mars 1862 erhåller följande lydelse: »Kongl. Maj:t utser för hvarje lagtima landsting bland tingets ordinarie ledamöter en ordförande, hvilens befattning fortfar intill nästa lagtima sammankomst.»

Efter det Utskottets hemställan blifvit uppläst, erhöles ordet af motionären

Herr Ljungman, som yttrade: Ehuru jag har allt skäl att vara tacksam för det sätt, på hvilket Lag-Utskottet behandlat äfven denna min motion, då Utskottet i hufvudsak varit af samma mening som jag,

anser jag mig dock icke helt och hållet kunna instämma i det slut, hvartill Utskottet kommit.

I min motion yrkade jag visserligen att personer, som på grund af sin embedsställning eller eljest icke vore valbare till landstingsmän, icke borde få utses till ordförande i landsting, men framhöll äfven, att den, som utsåges till ordförande, borde vara boende inom landstingsområdet och tillhöra detsamma. Den senare sidan af motionen har dock icke blifvit af Utskottet beaktad, utan har Utskottet utslutande fäst sig vid den del af min motion, som afser att personer, som på grund af sin embedsställning icke kunna blifva ledamöter af landsting, icke heller skulle få utses till ordförande. Härtill har jag väl sjelf i viss mån gifvit anledning derigenom, att jag i motionen utförligast framhållit just denna sida af saken, hvilket åter har sin grund deri, att den komité, som utarbetat förslaget till gällande kommunalförfattningar, särskildt sysselsatt sig med frågan om lämpligheten af att landshöfding förordnas till ordförande i landsting, och att jag ansåg mig böra inleda min motion med ett fullständigt anförande af nämnda komités yttrande i saken. Då nu Utskottet å ena sidan förklarar, att, "Utskottet veterligen, Kongl. Maj:t aldrig till landstingsordförande, utom hvad angår landshöfdingar, utsett någon, som icke inom landstingsområdet varit valbar till landstingsman", men å andra sidan öppet uttalar den meningen, att bruket att "i allt flera och flera landsting utse andre personer till ordförande än vederbörande landshöfding", vore "att gå i den rätta riktningen", och då Utskottet således synes indirekt åtminstone hafva medgifvit det berättigade uti mitt yrkande, att landstingsordförande borde utses bland inom landstingsområdet till landstingsmän valbare personer; så finner jag i likhet med reservanterne icke något skäl, hvarför icke denna såsom riktig erkända uppfattning också bör genom lag fastställas, och sålunda en garanti, att densamma städe bibehålles, beredas.

Jag anhåller för den skull, att ärendet måtte återremitteras till Lagutskottet för att omarbetas till öfverensstämmelse med de grunder, som blifvit i min motion uttalade.

Vidare anfördes ej. Sedan Herr Talmannen framställt propositioner dels på bifall till Utskottets hemställan och dels på återremiss, beslöt Kammaren återförvisa ärendet till Utskottet.

§ 9.

Föredrogs, men bordlades å nyo Stats-Utskottets Utlåtande N:o 6.

§ 10.

Till bordläggning anmäldes följande inkomna ärenden:

Stats-Utskottets Utlåtanden:

N:o 7, angående regleringen af utgifterna under riksstatens första hufvudtitel;

*Angående
ändrad lydelse af § 25 i
förordningen
om landsting.
(Forts.)*

N:o 8, angående regleringen af utgifterna under riksstatens andra hufvudtitel;

N:o 9, angående regleringen af utgifterna uuder riksstatens tredje hufvudtitel;

Lag-Utskottets Utlåtanden:

N:o 18, i anledning af dels Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående tillsyn å förmyndares förvaltning af omyndigs egen-
dom, dels ock enskild motion i ämnet;

N:o 19, i anledning af väckt motion om ändring i § 7 af jagt-
stadgan den 21 Oktober 1864;

N:o 20, i anledning af väckta motioner om ökad skydd för
sammanskomster till gemensamma andaktsöfningar;

samt Andra Kammarens Första Tillfälliga Utskotts Betänkande
N:o 2, med anledning af Herr A. Johanssons i Löfåsen motion, N:o
42, angående förändrad lydelse af 19, 21 och 22 §§ i Kongl. Maj:ts
förnyade nådiga stadga om folkundervisningen i riket den 20 Ja-
nuari 1882.

Dessa ärenden skulle uppföras främst på föredragningslistan för
nästa sammanträde.

§ 11.

Ledighet från riksdagsgörömlen beviljades:

Herr <i>C. Herstow</i>	under 12 dagar fr. o. m. den 20 dennes,
„ <i>N. Nilsson</i> i Vrångebol	„ 14 „ „ „ 20 „
„ <i>J. E. Johansson</i>	„ 8 „ „ „ 17 „
och „ <i>J. Wedberg</i>	„ 2 „ „ „ 20 „

§ 12.

Justerades protokollsutdrag. Kammarrens ledamöter åtskildes kl.
 $\frac{1}{4}$ 2 e. m.

In fidem

H. A. Kolmodin.